

ACC. N:R

M. 6731: 1-40.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking.
Härad: Uppvidinge, n. p. Adress: Furåkra, "Präksmåla.
Socken: Råghult, n. p. Berättat av: Carl Viking.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Råghultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Teckningar se acc. n. M. 6739.

Upppteckningen Berör amedelbar
försäkring av Lekar och idrotter för
Frägelista N: 2. "Lofsten-Cavallius-Sjöförsäkr."

Vol: 2.

Sidor: 41. — 80.

ACC. N:R

M. 6731:1

Landskap: Småland.
Härad: Uppvidinge, m. f.
Socken: Ålgården, m. f.
Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking,
Adress: Furåkra, "kräksmåla".
Berättat av: Carl Viking,
Född år 1874. i Ålgården, m. f.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Leik N° 16. En lek, som krävde starka armar och mjuk rygg var att "flänga (flå) haren". Den lektes allmänt i min ungdom av 14-20-års pojkar. Vi uppsökte en plats i ängen där t. ex. v. Björkar med kynnor växte en 4-5. alnar från varandra. Så lade vi en stark stång i klynnorna, som borde ligga så högt att en pojke (vuxen) av normalstorlek fick hoppa till litet för att kunna fatta om stangen med händerna. Där hängde man nu kak på armarna. Så skulle ännu sig upp med benen om stangen och sedan träda som bakåt

ACC. N:R

M. 6731:2.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge, n. p.

Socken: Ålgård, m. p.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking.

Adress: Furåkra, "Kräksmåla".

Berättat av: Carl Viking.

Född år 1884 i Ålgård socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mellan armarna, så man häng där, (4te).
som man slagit knut på kappen. I den
ställningen, se teckning n: 14. 16! Sen skul-
le man åter gå tillbaka och fatta om
stängan med benen, släppa med armar-
na och hänga några ögonblick med
huvudet neråt, se teckning n: 14. 7! Så
var koren fläng. Givetvis måste man
raska på om man skulle hålla ut. Om
Fråga: Släppte man stängan och gick med
huvudet i marken i denna ställning?
Svar: Ja, då hade man brutit nacken.
man fatta åter först med ena och sedan
med andra handen i stängan och släppte ner.

ACC. N:R

M. 6731:3

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking.
 Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
 Socken: Älgshult, m. f. Berättat av: Carl Viking,
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1874. i Älgshults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lek N: 17. En annan äldre lek, som prövade ämn (43).
 styrka var att "dra hännakavle". Två poj-
 kar satte sig om vintern på stugagat-
 vet, om samman i gröngräset. Då
 hade man en alusläng stör, som gick
 att kräma om. Sen satte man fötterna
 mot kamrakens fötter, och båda höll
 med händerna i stören (= kaveln) och så
 drog man det mästa man förmåtte.
 Sen, som "Låt dra opprej", var slakast
 i armarna. "dra hännakavle", se teck-
 ning N: 15. Y! - - - -

Lek N: 18. En gammal lek, som vi pojkar bru-
 kade i min ungdom var att "Hoppa

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:4.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidingem. f. Adress: Furåkra = Kråksmåla.
Socken: Råghult m. f. Berättat av: Carl Viking
Uppteckningsår: 1940. Född år 1884 i Råghult socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Bock." Sen liden krävde mera vighet⁴⁴
än styrka. Vi vora vanligen 2. Måga
så när lika stora pojkar. Så satte
han händerna i ridorna. Sen andre
tog satts. I blinken städde man sina
handflator på "bockens" rygg och hoppas
över honom grense, som en bilst. Sen
vart det den hoppandes fur att på "Bock."
Så värlade vi var sin gång. När man
blev van, så gick det, som om man
räknar långsamt att byta plattser.
Men var man ej nog vig, så blev vant-
gen hoppasen sittande på Bockens rygg,
eller stötte ihull varandra i gräset. Till

ACC. N:R

M. 6731:5.

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge, m. f.

Socken: Klgholm, m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking,

Adress: Furåkra, ^m Kråksmåla.

Berättat av: Carl Viking,

Född år 1874 i Klgholms socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

till de övriga kamraternas skratt. 9c(45.
teckning n: 15. B.!

Lik N: 19.) Den lütte "Herren på Tjappan." Det är
en mycket äldre lek, som förkam i
Molina faders tid. Så lekte den inne i
stugan vid "gulthalaren" av byspj-
kar. Man tog utan vidare och rika-
de med stora sathol från spisen en
rätt stor 4-kant på golvet. 6-8. pj-
kar stada inom 4-kanten. Så råkade de
kasta ut varandra. Den, som blev utkas-
tad fick ej gå in förrän nästa uppställning.
Så fortsattes till en var hoar, han lütte
"Herren på Tjappan". Området inom den med

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:6.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Elfsvidinge, m. f. Adress: Furåkra = Kråksmåla.
Socken: Ålgård, m. f. Berättat av: Carl Viking,
Uppteckningsår: 1940. Född år 1884, i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sotkal avritade kvadraten kette "Täpp" (46.
pau." Under mina prajkar lekte vi "Her-
re på Täppau" blott om sommaren ute
på en jämn plan. Där lade vi på smar-
ken ut pyra långa, smala, stänger och
fäste dem samman med spikar i hör-
nen; föröfrigt var leken, som fäderna
lärt oss den. "Herre på Täppau," se teckning
N: 16!

Lek N: 20 "Plå Trill." Den lektes den årstid då
vägarna voro bara och torra. I leken
deltog 2. vanligen 4. prajkar. Vi uppsök-
te ett vägstycke, som var jämnt och
rakt. Då sågade vi oss en lemsbjock "Trilla"

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:7.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppsvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, Kråksmåla

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

av seg, rundbjörk, stor som fat till 47.
en lekopp. Då hade vi var sitt "sträm-
trä" av bräder cirka 36. tum långt. Med
"strämträna" skulle vi icke blott ma-
ka "trillan", utan även ge henne "fö-
bakslag", så hon kom åter till matpar-
ten med en väldig fart, hundan i.
leppen, så det av friktionerna sjöng
ur "trillan". Gick då trillan förbi mat-
parten, så fick den dra sig till-
baks till den platt där hon stannade,
och den andre parten följde efter, så
avståndet var lagom långt vid pass
en 25-30 meter. Då dreva vi varandra

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 8.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Öppvidinge m. f.

Adress: Furåkra, ^m Bråksmåla.

Socken: Ålgshult, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgshults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fram och åter tills smetten rann nerför⁽⁴⁸⁾
kinderna på oss. Leken "I lå till" under
pågående, se teckning nr 17!

nr 21. Leken "Fista paret ut antingen då ä
en kviga eller en stut. Sen lektes av poj-
kar^{flickor} nfc i det fria, sålänge marken var
bar. Vi ställde opp oss hand i hand, en pojke
och en flicka flera par, men det skulle va-
ra en "Udde" antingen "kviga eller stut" d. v. s.
(En pojke eller en flick) som stod fram-
för raden. Så roppte han (stuten) "Fista pa-
ret ut antingen då ä en kviga eller en
en stut." Ovi! Sen eftersta paret i raden
släppte då varandras händer och sprang

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:9

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Turåkra, "Kråksmåla",
Socken: Klghult, m. f. Berättat av: Carl Viking,
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874, i Klghults sockna

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

framåt innan han (stuten) sökte nå⁴⁹
någon av dem. Konna dam åter för-
enas innan han hant fånga någon
av dam så ställde dam sig främst i ra-
den och "stuten" fick intaga sin plats
i kopa på nytt. "Fista paret ut antingen
då ä en kviga eller stut." Obs! Men lyc-
kades "stuten" fånga någon av "Fista pa-
ret", så gunga dam och stände sig främst
i raden, och den kvarlevne fick bli "stut".
Obs! Värst var om man hade en flicha (kviga)
till kamrat, som t. ex. intresserade sig för
"stuten" i beten, då var man säker på att
på bli "stut" för då lät hon sig lätt fånga.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:10.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Elfvärdsinge m. p.

Adress: Furåkra^{te} Kråksmilla.

Socken: Skoghult m. p.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1884 i Skoghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Första Paret ut antingen då ä kviga eller (50.
stut," Se teckning nr 18."

Lek nr 22. En lek som lektes inom hus
vintertiden var att skriva orlavsredlar.
Vad som leken hette "Orlavsredla-Liken."

Pojkar och flickor sätta sig vid ett stort
bord. En av dem på ett papper namnet
på någon av de närvarande t.ex. Erik.
Sänder papperet till kamraten och han skriver
några ord till alla utom t.ex. Erik
har skrivit. Så läses orlavsredeln upp. En
sådan kan lyda så här. Frännen Erik Pers-
son har varit i min tjänst sedan den
1/1 - 1900 till samma datum följande år¹⁹⁰¹ och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 11.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppsvidinge, m. f.

Adress: Furåkra^m, Kråksmåla.

Socken: Ålgåll, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgållssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vid sin nu stundande avflyttning begär^(St.)
sin orlavsredel såsom han den skäligen för-
tjänat. "I skogen är han stum och stilla, på
logen för han inget Buller, i vedstället hål-
ler han inget, men i Gröfapåbet är han
en stor präb." Yntygas Snipparmåla den 1/11
1901. K. L. Jansson, Landbrukare, o. s. v. Detta är att
skämta med varandra och på ett gott skämt,
dess sämre rekommendationer (på rim) dock
bättre anses orlavsredeln vara. — Obs! Senna
lek kräver Givetvis ej teckning, ty den är
lätt att förstå. En blyerts pennan bör tillsam-
mans med papperet göra rundan. Obs! Sen,
som sist fick redel utser nästa gosse eller flicka,

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 12.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge. n. f.

Adress: Furåkra = Kråksmåla.

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940

Född år 1874 i Ålgömo och Ålgö.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sam skall hava Orlausedel till alla i La (52.
get fått. ---

Lek n: 23. K heter "Fända ljuset" och tillgår så.
F. ex. 2 pojkar lägga sig på knä på golvet
och vända emot varandra. Var och en av
pojkarna fattar med Högra handen
sin högra fot och lyfter så Benet nå-
got från golvet. Obs! Härigenom bring-
as den Balacera på ~~högra~~ knäet. Nu
ger man dem i sina vänstra händer var
sitt ljus. Det en ljuset är känt, det and
ra okänt. Den pojken, som har det okända
ljuset, skall nu kända sitt ljus vid kam-
raternas Ljus. Det går men in i första ta-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 13.

Landskap: Carl Viking Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Turåkra = Kråksmåla
Socken: Steghult, m. f. Berättat av: Carl Viking
Uppteckningsår: 1940 Född år 1874 i Steghultssocken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

get, det försäkrar jag av egen erfarenhet. Se teckning nr 19! Jag skall försöka teckna huru pojkar ligger, när de sova i sinna. — — — Obs! Flickor kunna och kända ljuset. Lek nr 24. Senna lek heter "Räkna krilva". Senna lek lektes av ett obegränsat antal pojkar och flickor av sommaren. man kunde stå och "räkna" vid en stugaknut eller vid ett träd o. s. v. men för att upse vem, som skulle "räkna" så ställde vi oss i en rad och så lätte en av deltagarna öpp följande "Ramsa" och pekade för vart och ett på deltagarna efter hand. Sen, som blev Bang kan

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:14.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking.

Härad: Öppvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, "Kråksmåla."

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking.

Uppteckningsår: 1920.

Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

skulle "räkna". "Ramsan" lyder så: "Ett (54.
 ben Gran körde åt stån, köpte smut för en,
 Lur, kokte toppa på en loppa, huset brann,
 alla sprang, kling, klang, Bang!" Bang skäl-
 de sig t.ex. vid en trädstam och höll hän-
 derna för ögonen, ty han fick ej se var
 deltagarna gånne sig. Räknaudet bestod
 däruti att, då han stod där med hände-
 na för ögonen högt läsa följande "ram-
 sa." Ett & två bomma gå, tre & fyra spette.
 Fyra, fem & sex vallade gäss, sju & åtta fläng-
 de en råttan; nio & tio släppte lår, elva & tolv
 slo måsan i galv, tretton & fjortan plö-
 hade lottar, femtan & sextan vattade häst

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:15

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Ålgårds, m. f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1920.

Född år 1884 i Ålgårdssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ar, sjuttan & arton gräddade plättar, N:o 55.
hon & hvar hörde alla Brannabarn i gruva.
"Ä Toppen kokt än?" Nu skulle han söka
opp alla, som gämt sig, var och en av dem
som han hant "spotta för på trädet och säga
deras namn f. ex. "Fry för huna, eller fry för Carl
o. s. v. innan dom hunna fram och spot-
ta på trädet, dom sades vara "Fura." Men
hunnas dom fram före räknaren och
hunnas spotta på trädet, "Fry för mig!"
Så sades dom vara "Föta." Sen, som
sist blev "Fur" skulle räkna nästkom-
mande gång. "Räkna kriva," se
teckning N:o 20. Så dom gömma sig!!

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:16.

Landskap:

Småland.

Upptecknat av:

Erl. Viking,

Härad:

Uppvidinge, m. f.

Adress:

Turåkra^{en} Kråksmåla.

Socken:

Hjghult, m. f.

Berättat av:

Erl. Viking,

Uppteckningsår:

1940.

Född år

1874. i Hjghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lek nr 25. Hette "Pirra". Senna lek lek (56).
bes av män och kvinnor och ungdom-
mar, men ej av småttningar om 2-10.
år. Leken avsåg både vinst och för-
lust. Leken idkades inom husvib-
ken årstid som helst; ty man
satt vid ett bord. Vanligen var
man 2. om leken, men kunde vara
3. å 4. personer. Vuxna brukade "Pirra"
om småmynt, men flickor om äpp-
len eller Nätter. men rätt ofta var det
en pojke och en flicka, som "Pirrade" till-
ammans. Det dan, som gagnades i
Leken hette "Pirren". Hel storlek se teck-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:17.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge, m.f.

Adress: Furåkra, Bråksmåla.

Socken: Ålgö, m.f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ning nr 21 a! Den hade 4. sidor å c-(57.
na sidan syntes A, som befydde allt.
å nästa sida syntes H. Sam befydde
hälften. På tredje sidan syntes I, som
befydde intet. På fjärde sidan syntes
S, som befydde satta. Var man t. ex.
2. pröjkar, som pirrade så lade vi
var sin 2-öring på bordet. Så fat-
tade man "Pirren" mellan hägra ha-
ens tumme & pekfinger och satte den
i snurrande rörelse på den släta, o-
dukade bordskivan. När "Pirren" så
stannade föll den ikull. Var sidan
A. öpp så fick man hela vinsten (4 öre.) Var

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:18.

Landskap: Småland.

Härad: Elppvidinge m. f.

Socken: Ålgårds m. f.

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Carl Viking,

Turåkra Kråksmåla.

Carl Viking,

1884 i Ålgårds socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

H. opp fick man hälften=(2 öre.) Var sid=(58.
an I. opp, så fick man infet. Var sidan
S. opp så fick man sattsä till kassan
(4 ören.) Likaså med äpplen eller Nätter
om en Pajk och flicka "Pirrade" tillhopa.
Obs! Pajk & Flicka sittande vid bordet:
"Pirrar om Nätter", se teckning n: 21. b!
Lek: 26. "Virra slant." Var en lek för vuxna
pojkar ute i det fria om sommaren
på en plats där, som var mycket högt
gräs. Leken avsåg penningvinster eller
penningförlust. Fäderna ambalade, att
i deras ungdom fanns vid varje mark-
nadsplats en "Virreplats." Där virrades

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:19

Landskap: Småland,

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppvidinge, m.f.

Adress: Furåkra, "Kråksmåla",

Socken: Ålgårds m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgårds socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

slant" "8 röps 8 slags, 18 bladen rann för 59.
dit kamma "Tattare" 8 sam var ena spän-
lar te 8 knivskärar, så di bog bort "Vire-
plattorna" ansider. Obs! Leken tillgick, så
i mina pojkar. "Jag pätter ut 5 öre, vem vill
besvara?" "Så vill jag" sad en annan. Så
"Virrades" slanten till våders med utropet
"Spader", om det var "Spader opp" när slen-
ken föll ner, så fick han insatts en, Obs!
Men blev sidan "kläver" opp, så bog mot-
persanen slanten. Obs! Den sidan å plan-
ken där kungens namn stod, kallades
"Spader", men motsatta sidan hette "klä-
ver". När pojkarna var litet fulla, så kan-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 20.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking.

Härad: Elfsvidinge m. f.

Adress: Suråkra, Kråksmåla.

Socken: Ålgshult, m. f.

Berättat av: Carl Viking.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1884 i Ålgshults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de i övermod man "satte ut en hel kröna", för så fulla människor har alltid varit dumma, antingen det beror på själva eller andra. Bedrägeri hörde ofta till "Vorra slant". Det hände ibland att en pojke tog 2. 5 öring och filade dammen på "kläversidan" och laddade rammarna 2. slantar till en, så det var "Spader" på båda sidor. Så vann alltid bedragaren, men när bedragariet upptäcktes, så fick han "huden fullt & stryk", som rättvist var. En sådan händelse, se teckning nr 2 & 3. c. d. Det är minnesteckning från byn Kråksmåla i Ålgshults socken.

Skriv endast på denna sida!

i acc. m.
6732 s. 20
C.V.

ACC. N:R

M. 6731: 21.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Elfsvidinge, m. f.

Adress: Furåkra² Kråksmåla.

Socken: Håghult, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Håghultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lek: 27. Kette "Skjuta stickor." Den leken^{61.}
lektes inomhus viken årstid som helst.
Man var här till 2. Personer en pojke och
en flicka, eller och 2. pojkar. Man hade
en tunn, bred, väl hyvlad bräda i kva-
drat 12. tum. Den var "Putad," som bech-
ning n° 23. visar i stort format. Den enes
6. stickor vara korta och breda, den andres
6. stickor vara längre och smalare. Sam-
Plaserades samtliga, som synes å bech-
ningen. Då skulle man "Skjuta stick-
orna så man fick var rina i rad, Obs!
Men fick ej skjuta stickorna över hörnen.
Givetvis sökte man "stänga varand-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731: 22.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge, m. f.

Adress: Turäkra, "Kräksmåla"

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgö socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ra, så ibland om matparten var (6h.
skicklig, så kunde det dröja innan
man fick spickorna i rad. Obs! Sen,
som först fick sina spickor i rad had-
de segrat. Obs! Ladrät eller vägrät!

Lek: 28. (Snäbollskrig) Lektes givetvis om
vintern, då snän var kram. Obs! I
denna lek deltog stundom riktigt
Lenna drögliga flickor. Vi delade oss i
2. Lärar. Sen ena parten byggde sig en
snä en s.k. "Fästning". Därinnanför låga
Vi. Var det flickor med inne i fästningen,
så kramar dem upphörligt snäbollar
åt pojarna, så när picunden kom för att

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 23.

Landskap: Småland, Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, Kräksmåla.
Socken: Stålgubbs, m. f. Berättat av: Carl Viking
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Stålgubbs socken

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inbaga fästningen på bliva domdrö-
na på flykten, men ej alltid hade-
na parten fästning, man kunde gå
anfällsvis kluväga mot varandra till
att endera parten vart driven på flyk-
ten. Se teckning n: 24. Gammalt motiv.
Fäderna sade att "Småbollskrig" var en-
ärlig lek.

Lek 29. En sport för pojkar, var förrig
och hette att gå på skyfflar. Man hade
2 långa, lätta, gransbörar å vars insi-
dor man spika en klots att stå på med
foten. Att bära med blott en arm från
marken, men sen högre upp, så när man

Skriv endast på denna sida!

M.6731:24

ACC. N:R

Landskap: Småland, Upptecknat av: Carl Viking,
 Härad: Uppvidinge, m. p. Adress: Turåkra, Kråksmåla.
 Socken: Ålgö, m. p. Berättat av: Carl Viking,
 Uppteckningsår: 1940. Född år 1884, i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

blu van kunde man paga 3. aluar: (64.
 stegst. Präst var att "Gå på skyltar am
 sammanen. I.e teckning n: 25.

Lek n: 30. "Hosbecken." Denna lek var am-
 lyckt i min uppväxt och den lektes in-
 om hus av skolungdom och även Gisp-
 has vuxna pojkar och flickor. Selta-
 garna ställa sig i ring på golvet.
 På "Hosbecken" bindes en av flickor-
 nas huvuddukar för hans ögon och
 sätter en käpp i hans högra hand.
 Ringen (Seltagarna) vrida ett halvt varv
 på golvet, så dom byta plats. "Hos-
 becken" går omkring i ringen. Stannar

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:25.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppsvidinge, m. f.

Adress: Turåkra² Kråksmåla.

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1884 i Ålgöbocker.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8 petar med käppen på en av delta = (65.
garna, som då fattar om käppens mat-
satta ända. "Hostebocken" hostar vid sin
käppända, och deltagaren, som håller i
käppen, hostar vid sin ända. "Hostebock-
en" skall göra vem, som håller i käpp-
ändan. Gissar han rätt då får den
bli "hostebock" eller får den gamla Bock-
en peta på någon annan till han gis-
sar rätt. För varje gång "hostebocken"
går till en annan för att pröva sin
lycka, så vider sig ringen ett halvt
varv. Se teckning n: 26! — — — —
Så n: 31. Hej "Hvarnatpetet" för gamm-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731: 26.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Vikning.

Härad: Elfsvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, Kräkumåla.

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Vikning.

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mal och roande. Se gamla kallade (GG.
leken "kappas till kvarnen." Det är magbete
att behålla det namnet. Man skaffar
sig en tunn, väl-hyvlad brädlapp
eller ett tjockt, glättat pappstycke
och ritar därpå med en grav blyert-
penna en Figur sådan, som teckning
N: 27. visar och bör figuren vara 6. tum
från varje yttersida. Vanligen spelade
en pojke och en flicka (vuxna eller mind-
reåriga) mot varandra. Den ene av dem
har 9 vita knappar, den andre nio svarta
knappar. En av de lekande tager i e-
na handen en ljus i andra en Mörk

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M.6731:27.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

knapp, knyter händerna mot kamratens
ben och låter honom gissa. Motspelaren
pekare då på ena handen. Guschätter
den en vit knapp, så skall den, som
har de vita knapparna börja, men är
knappen svart, skall den, som äger de
svarta börja. Obs! knapparna läggas
turvis=(växelvis) av de "kappande" i någon
av de 24. punkter, där fingerna räka eller
korsa varandra. Var och en söker att
få 3. knappar i rad utöver när å lin-
jerna, men kamraten söker mata ho-
nom. Sen, sen, som lyckats få 3 knap-
par i rad har fått en "kvart" och har

Skriv endast på denna sida!

M. 6731: 28.

ACC. N:R

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Ulpsvidinge, m. f.

Adress: Turåkra, "Kråksmåla".

Socken: Ålgö, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1884 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att "faga full", d. v. s. en av motståndarens (68.
 ren knappar, han väljer då den knapp,
 som hindrar honom mest, Obs! Men får
 ej tagas i motspelarens (=kamraterns) "Kvarn"
 äm han äger sådan. När alla knappar-
 na äro nerlagda, flyttas där ett steg ut-
 efter den linje på vilken dom ligga. Obs! När
 nån av spelarna har blott 3. knappar
 kvar får han "kappa" med dem, d. v. s.
 för varje gång lägga dom på vilken upp-
 hagen plats han finner bäst vara, har den
 ene spelaren tagit 8. av motståndarens knap-
 par, eller "Spängt" honom "Inne", så har
 den frie vunnit, d. v. s. "Kunnit först kvarnen".

Skriv endast på denna sida! Obs! Mycket Impressan!

ACC. N:R

M. 6731: 29

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Ulpsvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, "Kråksmåle."

Socken: Ålgård, m. f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgård socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lek: nr 39. Heter "Låna eld." Den är (69,
och gammal och tillgår så. Alla pojkar
och flickor sätta sig på stolar inne
i rummet i tåmligt vid kretts. Men
en av deltagarna säger sig ej, utan
tar en käpp i handen, går in i ringen
och ställer sig framför någon av del-
tagarna, samt stöter med käppen i
golvet och frågar, "Får jag låna eld?" Den
andre svarar, "Nej får gå till min gran-
ne." Under det han (med käppen) skall
gå dit byta alla sin plattor. Märker
så de komma stolar och försöker få
sig en. Lyckas han, då får han lägga

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:30.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking.
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, ² Kråksmåla.
Socken: Ålgult, m. f. Berättat av: Carl Viking.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Ålgults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

käppen på golvet, och den, som mistat (70.
stok får gå "8 låwa bld." Se teckning n° 28!
Lek: n° 33. Heber "Hoppa kage." Särskil finnas
många varianter, men jag skall blott
uppteckna "Hoppa till Himlen"; den lärde
Mormor mig. Leken utföres av
skolbarn om sammaren på skolplanen
numera. Man ritat i hårda vägen
en figur (Kage) med rutor stora nog för
barn att hoppa i steget. Se teckning n^o
29! Halvrundan H. Betecknar "Helvetet" (Se an-
ligas baring efter döden. Överst synes Himlen
och dit skall man, fast vägen är lång och
faropfylld. Man hoppar blott med hägra

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:31.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Uppvidinge m. f. Adress: Furåkra "Kråksmåla."
Socken: Ålgö m. f. Berättat av: Carl Viking,
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

foten, men vid 3.=4. får man rätta ner bå- (71.
da fötterna. Då höger fot 5.=6. Sen 7.-8. får man
rätta ner båda fötterna. Då höger fot
9.-10. Sen 11.-12. båda fötterna. Där gör man
en rask helomvändning, förstärker
så med höger fot 10.=9. Sen båda fötterna
8.-7. Då höger fot 6.=5. Sen båda fötterna 4.=3.
och åter höger fot 2.=1. och så ut i "Helvetet"
och gör en Helomvändning. Obs! När man
börjar kappan lägger man en liten sten i ru-
ta 1. Stor som en 2 = kroning, men flat. När
man gjort första runden och återkam-
mer till 1. lägger man stenen på foten
och tar den ut i "Helvetet." Sen lägger man

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731 : 32.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, Kråksmåla.
Socken: Rieghult, m. f. Berättat av: Carl Viking.
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Rieghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sten i ruta 2. och hoppar "Korgen" på rätt, (72).
Såsom upptecknat är och på återvägen vid
2. läger man sten ut till H. läger den sen i
ruta 3. och fortsätter tills "Korgen" är hoppad
Tolv gånger. När man har stenen ansiden
vid 12, skall man hoppa med den ut till
H. vända där och hoppa med stenen på
venstra foten till 11-12. Så har man rum-
nit och får gå in i Himlen. Givetvis bör
man vara 3. som hävlar och var och en
har sin sten och hoppar "Korgen" var sin
gång. Sen, som suddar får börja på nytt.
Obs! Sen 17/8 1940. Lärde jag barnen i Kråks-
måla kyrkskola "Hoppa till himlen."

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:33

Landskap: Småland.

Härad: Öppvidinge, m. f.

Socken: Elghult, m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking

Adress: Furåkra? Träksmåla.

Berättat av: Carl Viking

Född år 1874, i Elghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lek: N° 34. Senna lek kallades av pä- (73.
derna "Hanka rävens Länga rom-
pa." = (Rampa = svans.) Nu heter den av vå-
ra skolbarn "Räv & Herde," som
ofvivelaktigt är riktigtast. Leken till-
går så, en av de största och starkaste
bland pojkarne utses till Herde. Efter
honom i en lång rad gå pojkar och flö-
kor och hålla varandra i kläderna.
Räven = (En pojke) Sitter hopkrupen vid
en buske eller sten. Herden går fram
emot räven och frågar, "Goda, ga-
da, herr pader räv, hur står det till
med eder?" (Räven.) "Intet bra, intet

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:34

Landskap: Småland.

Härad: Uppvidinge, m. f.

Socken: Ålgö, m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking

Adress: Furåkra, Kråksmåla.

Berättat av: Carl Viking

Född år 1874, i Ålgö, Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bra, jag svälter gruvligt båt natt 74.
8 da; de värker i mina leder. (Herden)
Käre herr räva, han talar om and ska
med ant fördrivas. Herden och fåren
närmar sig räven ännu mera, då sä-
ger han, "Se min ben, hård, som sten
är min enda föda, tänkte ett Lamm, tänk-
te ett Lamm skulle mig passa till föda."
Räven rusar upp och söker vidröra ett
av fåren, som då måste ställa sig av-
sides, herden söker hindra. Så pågår
leken tills räven fångat 3. får. Lyckas
han får det får, som först fångades
bliva "Räv" antingen det är en pojke

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731 : 35.

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Viking,
Härad: Uppvidinge, m. f. Adress: Furåkra, "Kraksmåsa",
Socken: Stålgubbe, m. f. Berättat av: Carl Viking,
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Stålgubbskröda,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

eller en flicka. Se teckning nr 30! (75.
Lek nr 35. Dessa lek gagnades av poj-
kar och flickor tillsammans om vintern,
när isen frusit sig stark och var blank.
Leven bevärnades att åka "kringåka".
Såmedan man åkte runt omkring.
Antingen i sjön eller en stor, vatten-
rik marre nerlag man i dyn en trä-
stam cirka 4 tum igenomskärning,
så han stod $1\frac{1}{2}$ aln över vatteny-
tan. När isen var stark, så stod stam-
men orubblig. Så borrade och inslag
man i dess ända ända en järndubb.
Den hade vi en 7-8 alnar lång bar-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:36.

Landskap: Småland.

Härad: Elfvärdsinge m. f.

Socken: Ålgårds m. f.

Uppteckningsår: 1940.

Upptecknat av: Carl Viking,

Adress: Furåkra⁵ Kråksmåla.

Berättat av: Carl Viking,

Född år 1874 i Ålgårds socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kad, torr grästäng, i vars grävsta 76.
del, nära ändan man borrade en
hål, som passade om bemälda dubbar
och smorde dubben med t. ex. wagns-
smärja. I stängens motsatta ända
band man fast en vanlig kälke av
den, som gagnas vid körslor. På käl-
kens s.k. "Öken" lades en säck med li-
ket hö uti, och så satte sig en pojke
och en flicka på säcken. 2-3 pojkar gån-
ga nära stolpen (= stammen) och förde
stängens rättvals runt om, det blev, som
"Carusellgunga". Invid stolpen runda-
de vi isen, så vi kunde tryggt gå och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731 : 37.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge, m. f.

Adress: Turåkra, Träksmåla.

Socken: Åghult, m. f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Åghults socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

föra stängen runt. Så åkte vi tur- (77.
vis på söndagseftermiddagar och mån-
ljusa kvällar. Se teckning N: 31. - - -
Så hade vi vurna pojkar skridskar,
"hej, vad det gick!" Var "lilla karingen"
på isen, som aflast, så hade hon sin
lilla kälke med. Så hade man ett rep
och band i kälken och så var pojkens
skuldror, hej, vad "försen vär fick åka"
och skjutspengarna vara en kyss av hen-
ne när vi kunnat i skymundan.
Ja, så tog man livet i ungdomen
vår; allt lag och allt var "kutter &
smek", så långt vi det förmådde.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M 6731:38

Landskap: Småland. Upptecknat av: Carl Vikberg
Härad: Ulpsvidinge m. f. Adress: Furåkra² Kråksmåla.
Socken: Ålgö, m. f. Berättat av: Carl Vikberg
Uppteckningsår: 1940. Född år 1874 i Ålgö socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Några lekar varav man lag "Tydler" (78.
Lek: N: 36. Kette "Knyta strån." Den leken
lekes av vuxna pojkar (om samma-
ren) tillsammans med vuxna flickor i
slätterna då man någon gång fick lite
rast. En flicka kunde komma t. ex. med
8. långa grässtrå i händerna och ställa
sig framför en pojke och skämtsamt
säga, "Knytt här, jag vill veta hur vi ska
ha det tillhopa i kammade där." Poj-
ken knöt ihop 2. och 2. strån, så det blev
4. knutar för varje ända. Sen skulle
man "reda ut stråna." Var det hela i en
ring, så blev det inget parti dem emell-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

6731:39

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking

Härad: Uppvidinge.s.m.f.

Adress: Furåkra, "kråksmåla."

Socken: Bjghult m.f.

Berättat av: Carl Viking

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Bjghult socken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kan. Var det en ring i en större ring (79.
 så sades det vara "hemmet & vaggan".
 Obs! Men var det en medelstor ring t.ex. om
 4. strån och i den en ring om 2. strån och
 i den lilla ringen ytterligare en ring om
 2. strån, då hette det "hemmet, vaggan
 och pyssen", så då var man säker. Blev
 det så att det blev en ring om 4. strån och
 i den en ring om 2. strån och en ring ytter-
 ligare (läs) om 2. strån, då sades att "då
 skaffade sig en pyss tillhåpa innan de
 blewa gifta." Se, de olika Figurerna i
 bechning n: 32! - - - -

Det. 32/8 En lek varan man tog tydot var att gö-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R

M. 6731:40

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Carl Viking,

Härad: Uppsvidinge, m. f.

Adress: Furåkra, Träksmåla.

Socken: Ålgult, m. f.

Berättat av: Carl Viking,

Uppteckningsår: 1940.

Född år 1874 i Ålgultssocken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Kolgobbar". Vi lag oss sabb i den sta⁸⁰ ra, öppna spisen så värste vi oss en liten spika 6-7 tum lång och satte in litet i kole. Då satte vi stickans matsatta ända i askan, så "Kolgobben" stod rätt opp. Så fände vi stickan på mitten. När han bunnit av föll kole åt något håll, och därifrån skulle kärasten eller kärasten komma. Leken lektes av flickor och pojkar. Egen Reflex. Minst så många lekar till kunde jag uppteckna, men vad, som upptecknats lämnar jämte teckningar många belysande exempel.

Skriv endast på denna sida!